

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ ¹⁾

z dnia2011 r.

w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się ramowe plany nauczania dla publicznych szkół:

1) dla dzieci i młodzieży:

- a) szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej, z wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- b) szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia,

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 216, poz. 1591).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705 oraz z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991.

- c) gimnazjum, w tym gimnazjum specjalnego, z wyjątkiem gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia,
- d) oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w gimnazjum, w tym gimnazjum specjalnym dla uczniów niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia,
- e) gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, stanowiący załącznik nr 5 do rozporządzenia,
- f) zasadniczej szkoły zawodowej, w tym zasadniczej szkoły zawodowej specjalnej dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 6 do rozporządzenia,
- g) liceum ogólnokształcącego, w tym liceum ogólnokształcącego specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 7 do rozporządzenia,
- h) liceum profilowanego, w tym liceum profilowanego specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 8 do rozporządzenia,
- i) technikum, w tym technikum specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stanowiący załącznik nr 9 do rozporządzenia,
- j) szkoły policealnej na podbudowie programowej liceum profilowanego o profilu odpowiadającym tej samej co zawód dziedzinie gospodarki, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących,

niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową, stanowiący załącznik nr 10 do rozporządzenia,

k) szkoły policealnej na podbudowie programowej szkół dających wykształcenie średnie, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową, stanowiący załącznik nr 11 do rozporządzenia,

l) szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, stanowiący załącznik nr 12 do rozporządzenia;

2) dla dorosłych:

a) gimnazjum, stanowiący załącznik nr 13 do rozporządzenia,

b) zasadniczej szkoły zawodowej, stanowiący załącznik nr 14 do rozporządzenia,

c) liceum ogólnokształcącego, stanowiący załącznik nr 15 do rozporządzenia,

d) liceum profilowanego, stanowiący załącznik nr 16 do rozporządzenia,

e) technikum, stanowiący załącznik nr 17 do rozporządzenia,

f) szkoły policealnej na podbudowie programowej liceum profilowanego o profilu odpowiadającym tej samej co zawód dziedzinie gospodarki, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową, stanowiący załącznik nr 18 do rozporządzenia,

g) szkoły policealnej na podbudowie programowej szkół dających wykształcenie średnie, w tym szkoły policealnej specjalnej dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową, stanowiący załącznik nr 19 do rozporządzenia.

§ 2. 1. Ramowy plan nauczania określa:

- 1) minimalny wymiar godzin na danym etapie edukacyjnym przeznaczonych na realizację poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w toku których odbywa się nauczanie przedmiotów, bloków przedmiotowych, o których mowa w § 4 ust. 3, realizacja modułów, zajęć w profilu oraz edukacja wczesnoszkolna;
- 2) tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych dla uczniów poszczególnych klas na danym etapie edukacyjnym;
- 3) minimalny wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych na danym etapie edukacyjnym;
- 4) tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych na danym etapie edukacyjnym;
- 5) wymiar godzin do dyspozycji dyrektora szkoły przeznaczonych na realizację zajęć, o których mowa w ust. 4, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.³⁾).

2. Ramowy plan nauczania obejmuje także:

- 1) zajęcia religii i etyki, które są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach;
- 2) zajęcia wychowania do życia w rodzinie, które są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i Nr 247, poz. 1821, z 2008 r. Nr 145, poz. 917 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 1, Nr 56, poz. 458, Nr 67, poz. 572, Nr 97, poz. 800, Nr 213, poz. 1650 i Nr 219, poz. 1706.

- 3) zajęcia języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, zajęcia z nauki własnej historii i kultury oraz zajęcia z nauki geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, które są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym;
- 4) zajęcia sportowe w oddziałach i szkołach sportowych oraz szkołach mistrzostwa sportowego, które są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie warunków tworzenia, organizacji oraz działania klas i szkół sportowych oraz szkół mistrzostwa sportowego.

3. Zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych nie organizuje się w szkołach specjalnych zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej, w tym w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego.

4. Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły, o których mowa w ust. 1 pkt 5, przeznacza się w szczególności na:

- 1) zajęcia organizowane w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, zgodnie z przepisami w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
- 2) zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów.

5. Jeżeli liczba godzin do dyspozycji dyrektora szkoły jest niewystarczająca do zorganizowania zajęć, o których mowa w ust. 4, organ prowadzący szkołę, na wniosek dyrektora szkoły, może przyznać dodatkową liczbę godzin do dyspozycji dyrektora szkoły finansowanych przez organ prowadzący w wymiarze niezbędnym do zorganizowania tych zajęć.

§ 3. 1. Organ prowadzący szkołę, na wniosek dyrektora szkoły, może przyznać nie więcej niż 3 godziny tygodniowo dla każdego oddziału (grupy międzyoddziałowej lub grupy międzyklasowej) w danym roku szkolnym,

a w przypadku szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich – od 6 do 12 godzin, na realizację zajęć edukacyjnych wskazanych we wniosku, w tym na:

1) nauczanie geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, do której należą uczniowie z danej szkoły;

2) dodatkowe zajęcia edukacyjne:

a) z języka obcego nowożytnego innego niż język obcy nowożytny nauczany obowiązkowo w danej szkole,

b) dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.

2. Dodatkowe zajęcia edukacyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 2, dyrektor szkoły może wprowadzić do szkolnego planu nauczania po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców. W przypadku wprowadzenia dodatkowych zajęć edukacyjnych udział uczniów w tych zajęciach jest obowiązkowy.

§ 4. 1. Na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor szkoły ustala szkolny plan nauczania, w którym określa dla poszczególnych klas na danym etapie edukacyjnym tygodniowy wymiar godzin:

1) obowiązkowych zajęć edukacyjnych;

2) zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, z zastrzeżeniem § 2 ust. 3;

3) dodatkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, zajęć religii lub etyki, zajęć wychowania do życia w rodzinie, zajęć języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, zajęć z nauki własnej historii i kultury oraz zajęć z nauki geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, do której należą uczniowie z danej szkoły, a także zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych lub w szkołach mistrzostwa sportowego - jeżeli takie zajęcia są prowadzone.

2. Dla uczniów niepełnosprawnych oraz uczniów szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich można przedłużyć okres nauki na każdym etapie edukacyjnym o jeden rok, zwiększając proporcjonalnie liczbę godzin zajęć edukacyjnych. O przedłużeniu uczniowi okresu nauki decyduje rada pedagogiczna, w uzgodnieniu z rodzicami ucznia i po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu nauczycieli i specjalistów, o którym mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, nie później niż do końca lutego w ostatnim roku nauki w danym typie szkoły.

3. W szkolnym planie nauczania dopuszcza się wprowadzenie zestawienia zajęć edukacyjnych w blok przedmiotowy, w ramach którego prowadzone jest zintegrowane nauczanie treści i umiejętności z różnych dziedzin wiedzy, realizowane w toku jednolitych zajęć edukacyjnych, zwany dalej „blokiem przedmiotowym”, pod warunkiem zapewnienia realizacji celów i treści nauczania wynikających z podstawy programowej oraz zachowania co najmniej minimalnej liczby godzin na danym etapie edukacyjnym przewidzianych dla poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, określonych w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły.

4. Jeżeli w szkole podstawowej jest organizowane nauczanie w klasach łączonych, zgodnie z przepisami w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, dyrektor szkoły dostosowuje odpowiednio ramowy plan nauczania, z uwzględnieniem możliwości pełnej realizacji przyjętych programów nauczania.

5. W zasadniczej szkole zawodowej, liceum profilowanym, technikum, technikum uzupełniającym i szkole policealnej szkolny plan nauczania zawiera, oprócz zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, odpowiednio zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnozawodowego, określone w programach nauczania dla poszczególnych profili, albo zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia zawodowego, określone w programach nauczania dla poszczególnych zawodów.

§ 5. 1. W klasach IV-VI szkoły podstawowej, w gimnazjum, zasadniczej szkole zawodowej, liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym, technikum,

uzupełniającym liceum ogólnokształcącym, technikum uzupełniającym i w szkole policealnej podział na grupy jest obowiązkowy:

- 1) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zajęć komputerowych, informatyki i technologii informacyjnej - liczba uczniów w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej nie może być wyższa niż 24 i nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4;
- 2) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z języków obcych, z tym że przy podziale na grupy należy uwzględnić stopień zaawansowania znajomości języka obcego; zajęcia są prowadzone w grupach oddziałowych, międzyoddziałowych lub międzyklasowych, liczących do 24 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4;
- 3) na nie więcej niż połowie obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych - w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4;
- 4) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie lub profilu kształcenia ogólnozawodowego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych - w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4;
- 5) w przypadku realizacji w kształceniu zawodowym modułów, zgodnie z wymogami określonymi w modułowym programie nauczania dla zawodu;
- 6) na zajęciach praktycznej nauki zawodu, zgodnie z przepisami w sprawie praktycznej nauki zawodu;
- 7) na obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego; zajęcia są prowadzone w grupach oddziałowych, międzyoddziałowych lub międzyklasowych liczących do 26 uczniów, a w przypadku oddziałów integracyjnych i oddziałów specjalnych, liczących nie więcej niż liczba uczniów w danym oddziale.

2. W gimnazjum, liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym, technikum, uzupełniającym liceum ogólnokształcących i technikum uzupełniającym, liczących nie

więcej niż dwa oddziały każdej klasy, zajęcia z języków obcych oraz z przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym mogą być prowadzone w grupach, w tym w grupach międzyoddziałowych lub międzyklasowych, liczących nie mniej niż 7 uczniów.

3. W oddziałach specjalnych, w oddziałach integracyjnych liczących co najmniej 3 uczniów niepełnosprawnych na zajęciach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 – 4, podział na grupy jest obowiązkowy, z tym że grupa oddziałowa, międzyoddziałowa lub międzyklasowa nie może liczyć mniej niż 5 uczniów.

4. W przypadku oddziałów liczących nie więcej uczniów niż wskazano w ust. 1 - 3, na zajęciach, o których mowa w ust. 1, podziału na grupy można dokonywać za zgodą organu prowadzącego szkołę.

5. W klasach IV-VI szkoły podstawowej, w gimnazjum i w szkole ponadgimnazjalnej, dla dzieci i młodzieży, zajęcia wychowania fizycznego, w zależności od realizowanej formy tych zajęć, mogą być prowadzone łącznie albo oddzielnie dla dziewcząt i chłopców.

§ 6. 1. Ramowe plany nauczania określone w załącznikach nr 1-19 do rozporządzenia stosuje się począwszy od dnia 1 września 2012 r. odpowiednio w klasach I i IV szkoły podstawowej, klasie I gimnazjum, klasach I szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego, technikum, szkoły policealnej i szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

2. W pozostałych klasach szkół, o których mowa w ust. 1, do zakończenia danego etapu edukacyjnego, stosuje się dotychczasowe ramowe plany nauczania określone odpowiednio w załącznikach nr 1, 2, 3, 3a, 6a, 6b, 8a, 9 – 13 i 41 - 43 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.) oraz § 2 ust. 5 i 5a tego rozporządzenia.

3. W klasie VI szkoły podstawowej dla dorosłych, do dnia 31 sierpnia 2014 r., stosuje się dotychczasowy ramowy plan nauczania określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142 oraz z 2009 r. Nr 54, poz. 442) oraz § 2 ust. 5 i 5a tego rozporządzenia.

4. W uzupełniającym liceum ogólnokształcącym oraz w technikum uzupełniającym, do dnia 31 sierpnia 2015 r., stosuje się dotychczasowe ramowe plany nauczania określone odpowiednio w załącznikach nr 39 i 40 do rozporządzenia, którym mowa w ust. 3, oraz § 2 ust. 5 i 5a tego rozporządzenia.

§ 7. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142 oraz z 2009 r. Nr 54, poz. 442).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2012 r.

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Uzasadnienie

Wydanie nowego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej *w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych* jest konieczne z uwagi na kolejny etap wdrażania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół* (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).

Nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego dla klas IV–VI szkoły podstawowej i dla szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum, zacznie obowiązywać od 1 września 2012 r. i będzie wdrażana sukcesywnie począwszy od klasy IV szkoły podstawowej i klas I wymienionych szkół ponadgimnazjalnych.

Nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego dla wymienionych typów szkół zawiera następujące zmiany:

- 1) na II etapie edukacyjnym (klasy IV-VI szkoły podstawowej, z wyjątkiem klas w szkole podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym) wprowadzono zmiany nazw niektórych obowiązkowych zajęć edukacyjnych: w miejsce techniki – zajęcia techniczne, w miejsce informatyki – zajęcia komputerowe;
- 2) na IV etapie edukacyjnym (szkoły ponadgimnazjalne) również wprowadzono zmiany nazw niektórych obowiązkowych zajęć edukacyjnych: w miejsce technologii informacyjnej – informatyka, w miejsce przysposobienia obronnego – edukacja dla bezpieczeństwa.

Ponadto dla IV etapu edukacyjnego (z wyjątkiem zasadniczej szkoły zawodowej) ustalono następujące przedmioty uzupełniające: historia i społeczeństwo, przyroda, zajęcia artystyczne i ekonomia w praktyce, których prowadzenie w oddziale, grupie oddziałowej lub grupie międzyoddziałowej będzie uzależnione od wyboru przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym.

W związku z wdrażaniem nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w klasach IV-VI szkoły podstawowej i w szkołach ponadgimnazjalnych (zasadniczej szkole zawodowej, liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym i technikum), zmianie muszą ulec ramowe plany nauczania w tych szkołach. Zmiany te zaczną

obowiązywać od 1 września 2012 r. w klasie czwartej szkoły podstawowej i klasach pierwszych wymienionych szkół ponadgimnazjalnych, a następnie w kolejnych latach będą wprowadzane do kolejnych klas w tych szkołach. Zatem w okresie przejściowym - trwającym w szkole podstawowej i w wymienionych szkołach ponadgimnazjalnych dwa lata (w technikum trzy lata) - obowiązywać będą dwa ramowe plany nauczania:

- 1) w roku szkolnym 2012/2013 w klasie czwartej szkoły podstawowej i w klasie pierwszej szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczej szkole zawodowej, liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym i technikum) obowiązywać będzie nowy ramowy plan nauczania, a w pozostałych klasach tych szkół – dotychczasowy ramowy plan nauczania;
- 2) w roku szkolnym 2013/2014 nowy ramowy plan nauczania będzie obowiązywał w klasie czwartej i piątej szkoły podstawowej oraz w klasie pierwszej i drugiej szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczej szkole zawodowej, liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym i technikum), a w pozostałych klasach będzie obowiązywał nadal dotychczasowy ramowy plan nauczania.

W kolejnych latach szkolnych nowe ramowe plany obejmą kolejne klasy tych szkół.

W związku z nieuwzględnieniem w projektach nowych ramowych planów nauczania dotychczasowych, finansowanych przez organy prowadzące, godzin do dyspozycji dyrektora szkoły innych niż wynikające z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela, konieczna jest zmiana także ramowych planów nauczania dla I i III etapu edukacyjnego. Dlatego również w klasach I–III szkoły podstawowej i w gimnazjum obowiązywać będą w dwuletnim okresie przejściowym dwa ramowe plany nauczania:

- 1) w roku szkolnym 2012/2013 w klasie I szkoły podstawowej i w klasie I gimnazjum obowiązywać będą nowe ramowe plany nauczania, a w klasach II i III tych szkół – dotychczasowe ramowe plany nauczania;
- 2) w roku szkolnym 2013/2014 nowe ramowe plany nauczania obowiązywać będą w klasach I i II szkoły podstawowej i w klasach I i II gimnazjum, a w klasie III tych szkół będą obowiązywać dotychczasowe ramowe plany nauczania.

Zmiany ramowych planów nauczania w szkole specjalnej przysposabiającej do pracy oraz w szkołach policealnych podyktowane są koniecznością dostosowania tych

planów do zasad i formy przyjętych w ramowych planach nauczania dla pozostałych typów szkół realizujących nowe podstawy programowe kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach.

W projekcie rozporządzenia nie wprowadzono zmian w ramowym planie nauczania dla klasy VI szkoły podstawowej dla dorosłych, dla uzupełniającego liceum ogólnokształcącego oraz dla technikum uzupełniającego, ponieważ realizacja nowej podstawy programowej rozpocznie się tam odpowiednio od roku szkolnego 2014/2015 (klasa VI szkoły podstawowej dla dorosłych) i 2015/2016 w pozostałych wymienionych szkołach. Zmiana ramowych planów nauczania w tych szkołach zostanie wprowadzona z odpowiednim wyprzedzeniem w drodze nowelizacji rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.

Powyższe zmiany wynikają z regulacji zawartej w przepisie przejściowym (§ 6 projektu).

Zasadnicza zmiana w ramowym planie nauczania dla klas IV-VI szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej oraz w szkołach ponadgimnazjalnych, w tym w specjalnych szkołach ponadgimnazjalnych, polega na tym, że nie będą określone liczby godzin tygodniowo w cyklu kształcenia przeznaczone na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne. W to miejsce określono minimalne ogólne liczby godzin przeznaczone na realizację podstawy programowej z poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych w całym cyklu kształcenia. Dyrektor szkoły odpowiada za to, aby łączne sumy godzin w ciągu trzech lat (w przypadku technikum - czterech lat kształcenia) zajęć z danego przedmiotu były nie mniejsze niż wymienione w ramowym planie nauczania, a efekty określone w podstawie programowej zostały osiągnięte. Jest to kontynuacja zmian wprowadzonych w roku 2009 w ramowych planach nauczania w I etapie edukacyjnym (klasy I-III szkoły podstawowej) i w gimnazjum.

Minimalna ogólna liczba godzin przeznaczona na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne w szkole podstawowej i zasadniczej szkole zawodowej została obliczona na 32-tygodniowe lata szkolne, a w pozostałych szkołach ponadgimnazjalnych na 30-tygodniowe lata szkolne (roczne zajęcia w najwyższych

programowo klasach tych szkół kończą się 6 – 7 tygodni wcześniej niż w pozostałych klasach). W każdym roku szkolnym jest ok. 35 - 36 tygodni nauki. Ten pozostały czas (pozostałą liczbę godzin) szkoła będzie mogła przeznaczyć na kontynuowanie obowiązkowych zajęć edukacyjnych realizowanych w systemie klasowo-lekcyjnym bądź jako zajęcia organizowane w innej formie.

Ramowe plany nauczania zostały skonstruowane łącznie dla szkół ogólnodostępnych i szkół specjalnych dla dzieci i młodzieży (z wyjątkiem szkół specjalnych dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, dla których nie zmieniła się podstawa programowa kształcenia ogólnego).

Ramowe plany nauczania określają:

- minimalny wymiar godzin na danym etapie edukacyjnym przeznaczonych na realizację poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w toku których odbywa się nauczanie przedmiotów, bloków przedmiotowych, o których mowa w § 4 ust. 3 projektu, realizacja modułów, zajęć w profilu oraz edukacja wczesnoszkolna;
- tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych dla uczniów poszczególnych klas na danym etapie edukacyjnym;
- minimalny wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych na danym etapie edukacyjnym;
- tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych na danym etapie edukacyjnym;
- wymiar godzin do dyspozycji dyrektora szkoły, przeznaczonych na realizację zajęć, o których mowa w ust. 4, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.).

Wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych w cyklu kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych dotyczy zajęć zarówno w oddziałach specjalnych jak i w pozostałych oddziałach. Minimalna liczba godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych w pozostałych oddziałach nie była dotychczas określona i w związku z tym była różna w pozostałych (poza specjalnymi) oddziałach w poszczególnych szkołach. W projekcie rozporządzenia dla uczniów niepełnosprawnych w oddziałach ogólnodostępnych przewidziano zajęcia

rewalidacyjne w wymiarze co najmniej 6 godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu kształcenia i 8 godzin tygodniowo w czteroletnim cyklu kształcenia (technikum).

Nowe ramowe plany nauczania obejmują ponadto:

- 1) zajęcia religii i etyki, które są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach;
- 2) zajęcia wychowanie do życia w rodzinie, które są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego;
- 3) zajęcia języka mniejszości narodowej i etnicznej lub języka regionalnego oraz zajęcia z nauki własnej historii i kultury, których wymiar, przewidziany dotychczas w rozporządzeniu w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, określi zmienione rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym;
- 4) zajęcia sportowe w oddziałach i szkołach sportowych oraz szkołach mistrzostwa sportowego, które są realizowane zgodnie z przepisami w sprawie warunków tworzenia, organizacji oraz działania klas i szkół sportowych oraz szkół mistrzostwa sportowego.

Proponowane zmiany wynikają z założenia, że realizacja tych zajęć, w tym wymiar godzin, powinna być uregulowana kompleksowo w wymienionych rozporządzeniach.

Zgodnie z § 4 ust. 1 projektu rozporządzenia, tak jak dotychczas, na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor szkoły będzie ustalać szkolny plan nauczania, w którym określi dla poszczególnych klas na danym etapie edukacyjnym tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych oraz dodatkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w § 3 ust.1 pkt 2. Dodatkowo, dyrektor szkoły w szkolnym planie nauczania będzie

też określać wymiar godzin zajęć wychowania do życia w rodzinie, zajęć religii lub etyki, zajęć języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego, zajęć z nauki własnej historii i kultury oraz zajęć z nauki geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, do której należą uczniowie z danej szkoły, a także zajęć sportowych w oddziałach i szkołach sportowych lub w szkołach mistrzostwa sportowego, jeżeli takie zajęcia będą prowadzone.

Szczególną uwagę w projekcie rozporządzenia zwraca się na organizowanie zajęć w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz zajęć rozwijających zainteresowania uczniów. Zaspokajanie tych potrzeb edukacyjnych uczniów będzie odbywać się w ramach godzin do dyspozycji dyrektora szkoły wynikających z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela. W przypadku gdyby liczba godzin okazała się niewystarczająca, obowiązkiem dyrektora szkoły będzie wystąpienie z wnioskiem do organu prowadzącego szkołę o przyznanie dodatkowej liczby godzin do dyspozycji dyrektora szkoły, finansowanych przez organ prowadzący, w wymiarze niezbędnym do zorganizowania tych zajęć.

W § 2 ust. 8 projektu rozporządzenia pozostawia się możliwość przyznania przez organ prowadzący, na wniosek dyrektora szkoły, każdemu oddziałowi (grupie międzyoddziałowej lub międzyklasowej) w danym roku szkolnym dodatkowej tygodniowej liczby godzin (nie więcej niż 3 godziny tygodniowo, a w szkołach w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich od 6 do 12 godzin tygodniowo) na realizację zajęć edukacyjnych wskazanych we wniosku. Dodatkowe godziny mogą być w szczególności przeznaczone na realizację zajęć edukacyjnych z geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, do której należą uczniowie z danej szkoły. Pozostawiono również możliwość organizowania dodatkowych zajęć edukacyjnych z języka obcego nowożytnego lub zajęć, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania. Po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców, dyrektor szkoły może wprowadzić dodatkowe zajęcia edukacyjne, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 do szkolnego planu nauczania. W przypadku wprowadzenia dodatkowych zajęć

edukacyjnych do szkolnego planu nauczania, udział uczniów w tych zajęciach jest obowiązkowy.

Zmianie uległy także przepisy dotyczące przedłużania okresu nauki uczniom niepełnosprawnym oraz uczniom szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich. Dotychczasowe przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie *ramowych planów nauczania w szkołach publicznych* (Dz. U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.) pozwalały na przedłużanie okresu nauki uczniom niepełnosprawnym co najmniej o jeden rok na każdym etapie edukacyjnym, jednocześnie nie stawiając ograniczeń jeśli chodzi o wiek uczniów.

Natomiast kształcenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym w szkołach, zgodnie z przepisami rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie:

- *warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych* (Dz. U. Nr 19, poz.167), oraz
- *warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach* (Dz. U. Nr 19, poz. 166),

może być prowadzone nie dłużej niż do ukończenia przez ucznia:

- 1) 18. roku życia - w przypadku szkoły podstawowej;
- 2) 21. roku życia - w przypadku gimnazjum;
- 3) 24. roku życia - w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej.

Dotychczasowe praktyki szkół, w niektórych przypadkach nawet kilkakrotnie wydłużających uczniom okres nauki w danej szkole powodowały, że uczniowie ci ze względu na wiek często nie mogli kontynuować nauki na kolejnym etapie edukacyjnym w szkołach dla młodzieży i byli zmuszeni uczęszczać do szkół dla dorosłych.

Zmiany przepisów wymienionych rozporządzeń zostały wprowadzone rozporządzeniami Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie:

- *warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach* (Dz. U. Nr 228, poz. 1489) oraz

- *warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych* (Dz. U. Nr 228, poz. 1490).

Zgodnie z wymienionymi rozporządzeniami kształcenie uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym może być prowadzone do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 23. rok życia. Stąd konieczna stała się zmiana przepisów rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.

Zaproponowana zmiana umożliwi przedłużenie okresu nauki o jeden rok, przy proporcjonalnym zwiększeniu liczby godzin zajęć edukacyjnych uczniom niepełnosprawnym oraz uczniom szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich. Decyzję w tej sprawie podejmie rada pedagogiczna, po uzgodnieniu z rodzicami ucznia i po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu nauczycieli i specjalistów (o którym mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach), nie później niż do końca lutego w ostatnim roku nauki w danym typie szkoły. Proponowane rozwiązanie pozwoli dostosować realizację treści podstawy programowej kształcenia ogólnego do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych danego ucznia.

Jednocześnie zmiana ta jest związana ze zmianami wprowadzonymi w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 458), który wejdzie w życie 1 września 2012 r. Przepis ten stanowi, że wychowaniem przedszkolnym obejmuje się dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat. Wychowanie przedszkolne jest realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania

przedszkolnego. Natomiast w przypadku dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wychowaniem przedszkolnym może być objęte dziecko w wieku powyżej 6 lat, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 8 lat. Zatem obowiązek szkolny tych dzieci może być odroczony do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 8 lat (zgodnie z art. 14 ust. 1a ustawy o systemie oświaty w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2012 r.). Natomiast przepis art. 14 ust. 1a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu obowiązującym do 31 sierpnia 2012 r., dopuszcza obejmowanie wychowaniem przedszkolnym dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w wieku powyżej 6 lat, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 10 lat. W konsekwencji obowiązek szkolny tych dzieci może być odroczony do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 10 lat.

Reasumując - przepisy ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw, wprowadziły obniżenie o 1 rok wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego oraz skrócenie o 2 lata okresu odraczenia spełniania obowiązku szkolnego wobec dzieci niepełnosprawnych, co powoduje znaczne dysproporcje wiekowe między uczniami niepełnosprawnymi kształcącymi się na tym samym etapie edukacyjnym w różnych typach szkół.

W celu zniwelowania tych różnic między uczniami kształcącymi się w tej samej szkole, w wymienionych rozporządzeniach obniżono górną granicę wieku kształcenia uczniów w szkołach i tym samym zasadne jest dokonanie zmian w niniejszym projekcie rozporządzenia (§ 4 ust. 2 projektu rozporządzenia).

W projekcie zachowano możliwość zestawiania zajęć w blok przedmiotowy na zasadach obowiązujących dotychczas (§ 4 ust. 3 projektu rozporządzenia).

Unormowanie zawarte w § 4 ust. 5 projektu uzasadnione jest potrzebą uporządkowania dokumentacji przebiegu nauczania w zakresie kształcenia zawodowego. Zgodnie z tym przepisem, w zasadniczej szkole zawodowej, liceum profilowanym, technikum, technikum uzupełniającym i szkole policealnej, szkolny plan nauczania - oprócz zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego - zawiera odpowiednio zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnozawodowego, określone w programach nauczania dla poszczególnych profili, albo zajęcia

edukacyjne z zakresu kształcenia zawodowego, określone w programach nauczania dla poszczególnych zawodów. W przeciwieństwie do podstawy programowej kształcenia ogólnego, podstawa programowa kształcenia w zawodzie nie zawiera nazw poszczególnych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego. Przyporządkowanie treści kształcenia do nazw zajęć edukacyjnych następuje w programie nauczania dopuszczonym do użytku szkolnego przez dyrektora szkoły. Nazwy zajęć edukacyjnych powinny być zawarte w szkolnym planie nauczania, w przeciwnym razie może pojawić się problem z właściwym wypełnieniem dokumentacji przebiegu nauczania, a w konsekwencji – właściwym wypełnieniem świadectwa ukończenia szkoły, na którym nie będzie nazwy zawodu. Powyższy problem może wystąpić w szczególności w klasach wielozawodowych, w których kształcą się młodociani pracownicy doksztalający się w ośrodkach doksztalania i doskonalenia zawodowego oraz u pracodawców, którzy przyjmują ich do pracy. Młodociani pracownicy są jednocześnie uczniami zasadniczej szkoły zawodowej kształcącej w zawodach klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, którzy po ukończeniu szkoły otrzymują świadectwa, na których powinny być wyszczególnione obowiązkowe zajęcia edukacyjne również z zakresu kształcenia zawodowego.

W projekcie rozporządzenia nie zmieniono zasad podziału na grupy na niektórych zajęciach z wyjątkiem obowiązkowych zajęć komputerowych, zajęć informatyki i technologii informacyjnej. Wymienione zajęcia mogą się odbywać w grupach oddziałowych lub międzyoddziałowych, w których liczba uczniów nie może być wyższa niż 24 i nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej (§ 5 ust. 1 pkt 1).

Dotychczasowe przepisy stwarzały gimnazjom i liceom ogólnokształcącym liczącym nie więcej niż dwa oddziały każdej klasy możliwość prowadzenia zajęć z języków obcych i zajęć ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym w grupach, w tym w grupach międzyoddziałowych, liczących nie mniej niż 7 uczniów. Tę możliwość proponuje się rozszerzyć również na licea profilowane i technika, gdyż również w tych typach szkół prowadzone będą zajęcia ujęte w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym.

Projekt nie zawiera ramowego planu nauczania liceum ogólnokształcącego z oddziałami dwujęzycznymi i klasą wstępną, w którym obowiązywał czteroletni

cykl kształcenia. W klasie wstępnej ok. 65% czasu przeznaczano na nauczanie języka obcego nowożytnego, który w kolejnych klasach był drugim językiem nauczania. Oznacza to, że poczynając od roku szkolnego 2012/2013 nie będzie można organizować klasy wstępnej. W zamian za to ramowy plan nauczania dla liceum ogólnokształcącego przewiduje dodatkowych 9 godzin na tym etapie kształcenia na nauczanie języka obcego nowożytnego będącego drugim językiem nauczania w oddziałach dwujęzycznych.

Możliwość tworzenia klasy wstępnej w liceum ogólnokształcącym z oddziałami dwujęzycznymi wprowadzono po raz pierwszy w roku szkolnym 1992/1993. W tym czasie obowiązkowa nauka języka zachodnioeuropejskiego prowadzona była w klasach V – VII ośmioletniej szkoły podstawowej (na naukę tego języka przeznaczonych było 8 godzin tygodniowo w czteroletnim okresie nauczania – na ogół po 2 godziny tygodniowo w klasach V –VIII) oraz w klasach I – III liceum ogólnokształcącego (na naukę dwóch języków obcych w oddziale dwujęzycznym przeznaczonych było 22 godziny tygodniowo w czteroletnim okresie nauczania, w tym 14 – 16 godzin na język obcy, który był drugim językiem nauczania).

W związku z tym w warunkach, w których do oddziału dwujęzycznego w liceum ogólnokształcącym rekrutowani byli absolwenci szkoły podstawowej po 4 latach nauki języka obcego, w pełni uzasadniona była możliwość tworzenia klasy wstępnej w liceum ogólnokształcącym z oddziałami dwujęzycznymi.

W wyniku zmian w systemie edukacji, od roku szkolnego 2008/2009 język obcy nowożytny jest obowiązkowo nauczany już od klasy I szkoły podstawowej (6 lat). Od roku szkolnego 2009/2010 w gimnazjum obowiązuje nauka dwóch języków obcych nowożytnych (nauczanie jednego z tych języków powinno być kontynuacją nauczania tego języka ze szkoły podstawowej) z możliwością tworzenia oddziałów dwujęzycznych, w których na drugi język nauczania przewiduje się dodatkową liczbę godzin.

Ponadto nowy ramowy plan nauczania dla liceów ogólnokształcących przewiduje nie mniejszą niż dotychczas liczbę godzin przeznaczonych na nauczanie dwóch języków obcych nowożytnych i dodatkową liczbę godzin na drugi język nauczania.

Jak z tego wynika, do oddziału dwujęzycznego w liceum ogólnokształcącym przyjmowani będą uczniowie, którzy mieli obowiązkową naukę jednego języka obcego nowożytnego przez 9 lat i drugiego języka obcego nowożytnego nauczanego przez co najmniej 3 lata.

W konsekwencji zorganizowanie nauczania dwujęzycznego w języku obcym nowożytnym w szkołach ponadgimnazjalnych powinno być poprzedzone zorganizowaniem nauczania dwujęzycznego w danym języku w wybranych gimnazjach, a potrzeba organizowania klasy wstępnej i związanego z tym wydłużania nauki nie jest obecnie uzasadniona.

W projekcie rozporządzenia proponuje się wprowadzić zasadnicze zmiany w ramowych planach nauczania dla szkół ponadgimnazjalnych, w których wdrażanie nowej podstawy programowej rozpocznie się 1 września 2012 r.

Zgodnie z nową podstawą programową w tych typach szkół (z wyjątkiem zasadniczej szkoły zawodowej i szkoły policealnej) przedmioty obowiązkowe mogą być nauczane w zakresie podstawowym lub w zakresie rozszerzonym:

1) tylko w zakresie podstawowym – przedmioty: wiedza o kulturze, podstawy przedsiębiorczości, wychowanie fizyczne i edukacja dla bezpieczeństwa;

2) w zakresie podstawowym i w zakresie rozszerzonym:

a) język polski, język obcy nowożytny na poziomie IV.1, język mniejszości narodowej lub etnicznej, język regionalny, matematyka; uczeń realizuje zakres podstawowy albo zakres rozszerzony (wymagania szczegółowe dla zakresu rozszerzonego obejmują także wszystkie wymagania szczegółowe dla zakresu podstawowego);

b) historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka, informatyka; uczeń obowiązkowo realizuje zakres podstawowy (zakres rozszerzony stanowi kontynuację nauczania danego przedmiotu w zakresie podstawowym).

Szkoła ma obowiązek zadbać o wszechstronny rozwój każdego ucznia i dlatego dla uczniów, którzy wybiorą kształcenie w zakresie rozszerzonym z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, przewidziany jest dodatkowo przedmiot uzupełniający *historia i społeczeństwo*, którego realizacja ma za zadanie poszerzyć wiedzę uczniów w zakresie nauk humanistycznych oraz ukształtować w nich postawy obywatelskie. Natomiast dla uczniów, którzy wybiorą kształcenie w zakresie rozszerzonym z przedmiotów humanistycznych przewidziany jest dodatkowo przedmiot uzupełniający *przyroda*, którego realizacja ma za zadanie poszerzyć ich wiedzę w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych.

Proponuje się przyjęcie zasady, że obowiązkowe przedmioty ogólnokształcące ujęte w podstawie programowej w zakresie podstawowym (z wyjątkiem języka polskiego, języka obcego nowożytnego, języka mniejszości narodowej lub etnicznej, języka regionalnego, matematyki i wychowania fizycznego) będą realizowane w klasach I liceum ogólnokształcącego i liceum profilowanego (a w tych typach szkół dla dorosłych – w dwóch pierwszych semestrach), lub w klasach I i II technikum (a w technikum dla dorosłych – w czterech pierwszych semestrach).

Kierując się wspomnianymi ustaleniami zawartymi w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego proponuje się następujące rozwiązania w odniesieniu do poszczególnych typów szkół:

- W liceum ogólnokształcącym i liceum profilowanym uczeń wybiera odpowiednio od 2 do 4 przedmiotów w liceum ogólnokształcącym i 2 przedmioty w liceum profilowanym, natomiast słuchacz wybiera 2 przedmioty zarówno w liceum ogólnokształcącym i liceum profilowanym spośród proponowanych przez szkołę przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym, przy czym co najmniej jednym z tych przedmiotów musi być: *historia, biologia, geografia, fizyka* lub *chemia*.

Uczeń z oddziału (grupy oddziałowej lub międzyoddziałowej), w którym nie jest nauczana w zakresie rozszerzonym *historia*, obowiązany jest uczęszczać dodatkowo na przedmiot uzupełniający *historia i społeczeństwo*.

Uczeń z oddziału (grupy oddziałowej lub międzyoddziałowej), w którym nie jest nauczany jeden z następujących przedmiotów: *biologia, geografia, fizyka, chemia*, obowiązany jest uczęszczać dodatkowo przedmiot uzupełniający *przyroda*.

Każdy uczeń liceum ogólnokształcącego i liceum profilowanego ma mieć tygodniowo w cyklu kształcenia określoną liczbę godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych (w tym godziny na przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym i przedmioty uzupełniające).

- W technikum uczeń (słuchacz) wybiera 2 przedmioty spośród proponowanych przez szkołę przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym, związanych z kształceniem w określonym zawodzie. Jednym z tych przedmiotów powinna być: *matematyka* lub język obcy nowożytny, a drugim – *biologia, geografia,*

fizyka lub *chemia*. Uczeń technikum będzie obowiązany uczęszczać na przedmiot uzupełniający *historia i społeczeństwo*.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej (www.men.gov.pl).

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym, nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt rozporządzenia dotyczy uczniów, słuchaczy, dyrektorów szkół, nauczycieli, rodziców, organów prowadzących szkoły i organów sprawujących nadzór pedagogiczny.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania następującym związkom zawodowym i partnerom społecznym:

1. Chrześcijańskiemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”,
2. Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego,
3. Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
4. Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”,
5. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
6. Zarządowi Krajowego Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce,
7. Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
8. Krajowej Sekcji Oświaty NSZZ „Solidarność 80”,
9. Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych,
10. Związkowi Zawodowemu „Rada Poradnictwa”,
11. Sekretariatowi Konferencji Episkopatu Polski,
12. Polskiej Radzie Ekumenicznej,
13. Radzie Szkół Katolickich,
14. Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu,
15. Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej,
16. Rzecznikowi Praw Dziecka,
17. Krajowemu Porozumieniu Rodziców i Rad Rodziców,
18. Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Oświaty,

19. Konfederacji Stowarzyszeń Nauczycielskich,
20. Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół Średnich,
21. Polskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół,
22. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”,
23. Forum Związków Zawodowych,
24. Polskiej Izbie Książki

Projekt zostanie przekazany do zaopiniowania również Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie proponowanego projektu rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. W stosunku do finansowanej z budżetów organów prowadzących szkoły obowiązującej tygodniowej liczby godzin na danym etapie edukacyjnym przeznaczonej na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i godziny do dyspozycji dyrektora szkoły niewynikające z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela, zmniejszeniu ulegnie ta tygodniowa liczba godzin, która będzie przeznaczona tylko na obowiązkowe zajęcia edukacyjne (nie będzie już godzin do dyspozycji dyrektora szkoły niewynikających z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela. Różnice w godzinach wykazanych w załączonej poniżej tabeli zostaną przeznaczone na organizowanie w szkołach dla dzieci i młodzieży zajęć *wychowanie do życia w rodzinie i historii i kultury mniejszości narodowych i etnicznych*.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

Zmiany w tygodniowej liczbie godzin w cyklu kształcenia

L.p.	Typ szkoły	Dotychczasowa tygodniowa liczba godzin w cyklu kształcenia przeznaczonych na:				Proponowana tygodniowa liczba godzin w cyklu kształcenia przeznaczonych na:			Różnica (8 – 5)	Uwagi
		obowiązkowe zajęcia edukacyjne	godziny do dyspozycji dyrektora nie wynikające z art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela	zajęcia rewalidacyjne w szkole specjalnej dla uczniów niepełnosprawnych	Razem (2 + 3 + 4)	obowiązkowe zajęcia edukacyjne	zajęcia rewalidacyjne w oddziale specjalnym dla uczniów niepełnosprawnych	Razem (6 + 7)		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
SZKOŁY DLA DZIECI I MŁODZIEŻY										
1	Szkoła podstawowa ogólnodostępna	60 + 72	3 + 9	-	144	62 + 79	-	141	-3	
2	Szkoła podstawowa specjalna dla uczniów niepełnosprawnych.	60 + 73	3 + 12	36 + 37	221	62 + 79	36 + 36	213	-8	
3	Szkoła podstawowa specjalna dla dzieci z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym lub znacznym	50 + 73	10 + 0	30 + 30	193	57 + 75	30 + 30	192	-1	
4	Gimnazjum ogólnodostępne	88	3	-	91	90	-	90	-1	
5	Gimnazjum z oddziałami przysposob. do pracy	88	3	-	91	90	-	90	-1	
6	Gimnazjum specjalne dla uczniów niepełnosprawnych	88	3	36	127	90	36	126	-1	
7	Gimnazjum specjalne dla dzieci z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym lub znacznym	84	-	30	114	84	30	114	0	
8	Zasadnicza szkoła zawodowa	84	2	-	86	85	-	85	-1	
9	Zasad. szkoła zawodowa spec. dla uczniów niepełnosprawnych	84	2	30	116	85	30	115	-1	
10	Liceum ogólnokształcące ogólnodostępne	88	4	-	92	91	-	91	-1	
11	Lic. ogólnokształc. specjalne dla uczniów niepełnosprawnych	88	4	30	122	91	30	121	-1	
12	Liceum profilowane	91	5	-	96	94	-	94	-2	
13	Liceum profilowane specjalne dla uczniów niepełnosprawnych	91	5	30	126	94	30	124	-2	
14	Technikum ogólnodostępne	129	5	-	134	133	-	133	-1	
15	Technikum specjalne dla uczniów niepełnosprawnych	129	5	30	164	133	30	163	-1	
16	Trzyletnia szkoła specjalna przysposob. do pracy	89	-	30 + 12	131	89	30 + 12	131	0	

SZKOŁY DLA DOROSŁYCH *									
1	Gimnazjum	46 i 828	5 i 90	-	51 i 918	49 i 882	-	49 i 882	-2 i -36
2	Zasadnicza szkoła zawodowa	52 i 936	1 i 18	-	53 i 954	53 i 954	-	53 i 954	0
3	Liceum ogólnokształcące	46 i 824	2 i 40	-	48 i 864	47 i 846	-	47 i 846	-1 i -18
4	Liceum profilowane	48 i 864	3 i 54	-	51 i 918	51 i 918	-	51 i 918	0
5	Technikum	75 i 1 350	3 i 54	-	78 i 1 404	78 i 1405	-	78 i 1405	0

* pierwsze z tych liczb dotyczą formy stacjonarnej, a drugie formy zaocznej

Uwaga.

Nie zmienia się liczba godzin nauczania w szkołach policealnych dla młodzieży i dla dorosłych.